

Sygn. akt II AKz 505/14

POSTANOWIENIE

Dnia 13 sierpnia 2014 roku

Sąd Apelacyjny w Katowicach II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący-Sędzia: SA Bożena Summer – Brason (spr.)

Sędziowie: SA Michał Marzec

SA Iwona Hyla

Protokolant: Magdalena Bauer

przy udziale Prokuratora Prokuratury Apelacyjnej Tomasza Janeczka

po rozpoznaniu w sprawie **P. M. (M.)**

oskarżonej o popełnienie przestępstwa z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 148 § 1 k.k. i art. 156 § 1 pkt 2 k.k. przy zast. art. 11 § 2 k.k. i inne

zażalenia obrońcy oskarżonej

na postanowienie Sądu Okręgowego w Katowicach

z dnia 22 lipca 2014 roku, sygn. akt XXI K 122/14

w przedmiocie określenia czasu trwania aresztu tymczasowego

na podstawie art. 437 § 1 i § 2 k.p.k.

postanawia:

- zmienić zaskarżone postanowienie w ten sposób, że wyeliminować z podstawy prawnej przedłużenia stosowania tymczasowego aresztowania wobec oskarżonej P. M. przepis art. 258 § 1 pkt 2 k.p.k.;
- w pozostałym zakresie zaskarżone postanowienie utrzymać w mocy.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 22 lipca 2014 roku, sygn. akt XXI K 122/14, Sąd Okręgowy w Katowicach utrzymał w mocy stosowanie środka zapobiegawczego

w postaci tymczasowego aresztowania, zastosowanego postanowieniem Sądu Rejonowego w Tychach z dnia 2 sierpnia 2013 roku o sygn. akt II Kp 244/13

i przedłużył jego stosowanie na dalszy okres do dnia 31 października 2014 roku.

Zażalenie na opisane powyżej postanowienie złożył obrońca oskarżonej, zarzucając mu naruszenie przepisu:

- art. 258 § 1 pkt 2 k.p.k. poprzez uznanie, że w sprawie istnieje obawa, że oskarżona w bezprawny sposób będzie utrudniała tok postępowania przygotowawczego, zwłaszcza, iż złożyła ona w niniejszym postępowaniu wyczerpujące wyjaśnienia i przyznała się do spowodowania obrażeń ciała u swojej małoletniej córki Z. M.,

- art. 258 § 2 k.p.k. poprzez błędne uznanie, iż z uwagi na grożącą oskarżonej surową karę będzie ona starała się w sposób bezprawny wpływać na tok postępowania,
- a z daleko idącej ostrożności procesowej skarżący nadto zarzucił zaskarżonemu orzeczeniu naruszenie art. 257 § 1 k.p.k. poprzez naruszenie zasady minimalizmu środków zapobiegawczych, będącej negatywną przesłanką stosowanie tymczasowego aresztowania i zastosowanie tego najsurowszego środka w sytuacji, gdy inne środki zapobiegawcze byłyby wystarczające.

Podnosząc powyższe zarzuty skarżący wniósł o:

- uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości,
- a z daleko idącej ostrożności procesowej o zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez orzeczenie wobec oskarżonej P. M. środka zapobiegawczego o charakterze nieizolacyjnym.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie obrońcy oskarżonej okazało się o tyle zasadne, iż doprowadziło do eliminacji z podstawy prawnej zaskarżonego postanowienia przesłanki szczególnej tymczasowego aresztowania określonej w treści art. 258 § 1 pkt 2 k.p.k. Z obawą matactwa w rozumieniu przywołanego przepisu mamy do czynienia bowiem jedynie w sytuacji, gdy jest ona uzasadniona konkretnymi okolicznościami, a przede wszystkim wcześniejszymi zachowaniami podejrzanego (oskarżonego) podjętymi w celu utrudniania toczącego się postępowania, bądź też w przypadku zarzucanie mu działania w zorganizowanej grupie przestępczej. Na kanwie niniejszej sprawy żadna z powyższych okoliczności nie zaistniała, zatem zaszła konieczność dokonania stosownej korekty zaskarżonego rozstrzygnięcia. Natomiast w pozostałym zakresie zaskarżone postanowienie należało utrzymać w mocy.

Przede wszystkim stwierdzić należy, że w rozpatrywanej sprawie nadal zachodzi przesłanka z art. 249 § 1 k.p.k., za którą przemawiają przywołane w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia dowody, a istnienie której to przesłanki ogólnej nie jest bezpośrednio kwestionowane przez skarżącego. W tej sytuacji zbędnym jest powtarzanie argumentacji przywołanej przez Sąd Okręgowy w zaskarżonym orzeczeniu, którą tut. Sąd ocenia jak prawidłową.

Co do zarzutu obrazy przepisu art. 258 § 2 k.p.k. to skonstatować należy, iż nie jest on zasadny. Sąd I instancji w motywach swego postanowienia przywołał argument o grożącej oskarżonej P. M. surowej karze, zaś Sąd odwoławczy takie stanowisko aprobuje. Ta szczególna przesłanka stosowania izolacyjnego środka zapobiegawczego wynika nie tylko z faktu, że oskarżona stanęła pod zarzutem popełnienia zbrodni z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 148 § 1 k.k. i art. 156 § 1 pkt 2 k.k. przy zast. art. 11 § 2 k.k., zagrożonej karą pozbawienia wolności na czas nie krótszy od 8 lat, karą 25 lat pozbawienia wolności albo karą dożywotniego pozbawienia wolności, ale także z wysokiego stopnia społecznej szkodliwości tego czynu oraz z faktu naruszenia dobra prawnego, które podlega szczególnej ochronie prawnej, tj. zdrowie małoletniej córki oskarżonej. Wskazać jeszcze należy, że zgodnie z aktualnym orzecznictwem zagrożenie surową karą, o czym mowa w art. 258 § 2 k.p.k. jest samoistną, wystarczającą przesłanką do stosowania wskazanego środka zapobiegawczego (por. postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 12 grudnia 2007 r., sygn. akt II AKz 648/07, KZS 2008/2/42).

Skarżący nie ma również racji, że po stronie oskarżonej nie występuje obawa matactwa, z tym, że przesłanka ta, na kanwie niniejszej sprawy, nie wynika z art. 258 § 1 pkt 2 k.p.k., ale opiera się na założeniu, że oskarżona może podejmować próby zakłócenia prawidłowego toku postępowania, gdy spodziewa się orzeczenia względem siebie surowej kary, przy czym przesłanka ta nie wymaga wykazywania, że zachodzą inne szczególne okoliczności

uzasadniające obawę, iż będzie utrudniać postępowanie (por. post. SN z dnia 12 marca 2009 roku, sygn. WZ 15/09). Ustaliwszy zatem istnienie podstawy domniemania prawnego wprowadzonego przez ustawodawcę w treści art. 258 § 2 k.p.k., w postaci realnego zagrożenia surową karą, uzasadnionym staje się przyjęcie wynikających z owego domniemania konsekwencji, mającej postać uzasadnionej obawy podejmowania przez oskarżonego działań zmierzających do destabilizacji postępowania. To z kolei wymusza w badanej sprawie konieczność podjęcia działań zmierzających do zabezpieczenia prawidłowego toku postępowania w formie zastosowania tymczasowego aresztowania. Stąd też nieodzownym jest stosowanie wobec oskarżonej środka zapobiegawczego o charakterze izolacyjnym, a sięganie na obecnym etapie postępowania po łagodniejsze środki zapobiegawcze, wiążące się z pozostawieniem oskarżonej na wolności nie byłoby wystarczające. Co więc, wskazać należy skarżącemu, że zakończenie postępowania przygotowawczego i przesłanie sprawy z aktem oskarżenia do sądu nie oznacza, że oskarżona przebywająca na wolności nie będzie podejmowała żadnych działań utrudniających prawidłowy tok postępowania. Jak uczy praktyka sądowa i dotychczasowe orzecznictwo obawa matactwa może dotyczyć osób już przesłuchanych czy dowodów już utrwalonych, bowiem zdarzają się, wcale nierzadko, przypadki tzw. zmiany zeznań przez świadków. Stąd też nieodzownym jest stosowanie wobec oskarżonej tymczasowego aresztowania, a sięganie na obecnym etapie postępowania po łagodniejsze środki zapobiegawcze, wiążące się z pozostawieniem oskarżonej na wolności nie byłoby wystarczające. Właśnie w takim znaczeniu - bo wynika to z treści uzasadnienia - Sąd orzekający w pierwszej instancji okoliczności te przyjął, a zatem w świetle powyższych wywodów w pełni zasadne było uznanie, że po stronie oskarżonej zachodzi obawa matactwa.

Mając w polu widzenia przytoczone uwarunkowania przedmiotowej sprawy uprawnionym jest wniosek, iż jedynie dalsze stosowanie wobec oskarżonej środka zapobiegawczego o charakterze izolacyjnym w pełni zabezpieczy prawidłowy tok postępowania, zaś inny środek zapobiegawczy aktualnie nie spełniłby swej roli. W takim zaś stanie rzeczy za bezpodstawny należy uznać zarzut obrońcy oskarżonej, dotyczący nieuzasadnionego nie zastosowania art. 257 § 1 k.p.k.

Wobec powyższego, nie znajdując powodów do zmiany, bądź uchylenia zaskarżonego postanowienia, jak również szczególnych okoliczności, o jakich mowa w art. 259 § 1 pkt 1 i pkt 2 k.p.k., które nakazywałyby odstąpienie od stosowania w niniejszej sprawie tymczasowego aresztowania, orzeczono jak w części dyspozytywnej.

ZARZĄDZENIE

- odpis postanowienia doręczyć oskarżonej z pouczeniem o jego prawomocności i jej obrońcy,
- zwrócić akta sprawy.

Katowice, dnia 13 sierpnia 2014 roku.